

TERVEZET

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Jelen előterjesztés csak tervezet, amelynek közigazgatási egyeztetése folyamatban van. A minisztériumok közötti egyeztetés során az előterjesztés koncepcionális kérdései is jelentősen módosulhatnak, ezért jelen formájában nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A dokumentum célja a társadalmi egyeztetés elindítása és a jogalkotási folyamat átláthatóvá tétele, amelynek alapján, illetve eredményeként a mellékelt előterjesztés valamennyi tartalmi és formai eleme módosulhat!

A tervezet előterjesztője

TERVEZET

**A földművelésügyi miniszter
.../2016. (....) FM rendelete**

**a természetvédelmi területek és tájvédelmi körzet létesítéséről, valamint
természetvédelmi kezelő kijelöléséről szóló 6/1990. (III. 31.) KVM rendelet
módosításáról**

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 85. § (2) bekezdés 3. és 13. pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 65. § 9. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. §

(1) A természetvédelmi területek és tájvédelmi körzet létesítéséről, valamint természetvédelmi kezelő kijelöléséről szóló 6/1990. (III. 31.) KVM rendelet (a továbbiakban: R.) 2. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Védetté nyilvánítom „Pusztaszeri Fülöp-szék természetvédelmi terület” néven a Pusztaszer 0177/32, 0177/73 helyrajzi számú földrészleteket, továbbá a 0179 helyrajzi számú földrészletnek a 721963,137472; 721974,137464 EOVS koordinátájú pontok által kijelölt egyenestől északnyugatra elhelyezkedő 0,407 hektár kiterjedésű részterületét, összesen 42,68 hektár kiterjedésű területet”.

(2) Az R. 2. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A Pusztaszeri Fülöp-szék természetvédelmi terület természetvédelmi kezelési tervét a 4. *melléklet* tartalmazza”.

2. §

Az R. e rendelet 1. melléklete szerinti 4. melléklettel egészül ki.

3. §

E rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

TERVEZET

1. melléklet a .../2016 (....) FM rendelethez

4. melléklet a 6/1990. (III. 31.) KVM rendelethez

A Pusztaszeri Fülöp-szék természetvédelmi terület természetvédelmi kezelési terve

1. Természetvédelmi célkitűzések

- 1.1. A pusztaszeri Fülöp-szék, mint a Duna-Tisza köze jellegzetes, természeteshez közeli állapotban fennmaradt tájrészletének és táji értékeinek megőrzése, fenntartása.
- 1.2. A pusztaszeri Fülöp-szék szikes tavi jellegének megőrzése, a terület természetes vízháztartásának biztosítása.
- 1.3. A természetes szikesekre jellemző felszínformák megőrzése.
- 1.4. A védett és fokozottan védett madárfajok háborítatlan fészkelésének biztosítása.
- 1.5. A területen előforduló védett növény- (pl. poloskaszagú kosbor [*Orchis coriophora*]) és állatfajok (pl. szongáriai cselőpók [*Lycosa syngoriensis*], vöröshasú unka [*Bombina bombina*], gólyatöcs [*Himantopus himantopus*], gulipán [*Recurvirostra avosetta*], piroslábú cankó [*Tringa totanus*], búbos [*Vanellus vanellus*], ürge [*Spermophilus citellus*]) megóvása, állományuk fenntartása, életfeltételeik biztosítása.
- 1.6. A széki lile (*Charadrius alexandrinus*) visszatelepülésének elősegítése.
- 1.7. A legeltetési nagyállattartási hagyományok megőrzése.

2. Természetvédelmi stratégiák

- 2.1. A terület természetes formakincsének (szikpadkák) megváltoztatásának, roncsolásának megakadályozása, a természetes szikesekre jellemző időszakos vízborítás általi felszínalakító folyamatok érvényesülésének biztosítása.
- 2.2. A vakszikes területek és élőviláguk fenntartása érdekében a vízkormányzásnak a természetes szikes tavak vízdinamikájához igazítása.
- 2.3. A Fülöp-szék medrében a legeltetés biztosítása az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések megvalósítását elősegítő legeltetési rend kialakításával.
- 2.4. A terület alapvetően fátlan jellegének, természetközeli állapotú élőhelyeinek megőrzése.
- 2.5. A szikes tavakhoz kötődő élőlények számára optimális élőhely együttes fenntartása.
- 2.6. A vadászati tevékenység korlátozása.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1.1. Földtani, felszínalakítási természeti értékek védelme

- 3.1.1.1. Tilos a terület természetes formakincsének (szikpadkák) megváltoztatása, roncsolása.
- 3.1.1.2. Biztosítani kell a szikpadkák formálódását előidéző, a természetes állapotú szikesekre jellemző időszakos vízborítás általi felszínalakító folyamatok érvényesülését.

TERVEZET

3.1.2. Élőhelyek kezelése, fenntartása

3.1.2.1. A vakszik, szikestó-fenek élővilágának védelme érdekében tilos a területre irányuló vízbevezetés, kivéve az olyan vízszintszabályozást, melyre a terület természetvédelmi kezeléséért felelős Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatósággal (a továbbiakban: igazgatóság) előzetesen egyeztetett módon, elrendelt belvízvédkezés során kerül sor, és amely jelentős értékű vagyontárgyat, lakóingatlant vagy emberéletet igazolható hidrológiai okból veszélyeztető belvízi helyzet miatt szükséges.

3.1.2.2. Biztosítani kell a terület rendszeres legeltetését. Ötévente egy alkalommal a tó medrének nedves talajállapotok mellett szarvasmarhával vagy lóval (vagy ezekkel együttesen) elvégzett legeltetésére, taposztatására kell törekedni.

3.1.2.3. A területhasználó köteles az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok megtelepedését, terjedését megakadályozni, a már meglévő állományokat eltávolítani.

3.1.2.4. Jól sarjadó idegenhonos, vagy idegenhonos és agresszíven terjeszkedő fafajok egyedeinek, állományainak eltávolítása csak úgy történhet meg, ha az újrasarjadás ellen elő- vagy utókezeléssel aktív védekezés (törzsfuratokon keresztül történő vegyszerbejuttatás, vegyszeres metszlapkezelés) történik.

3.1.2.5. Legeltetés hiánya vagy alullegetetés esetén tisztítókaszálást vagy szárazúzást kell végezni a 3.2.1.4 –11. pontban foglaltak szerint.

3.1.3. Fajok védelme

3.1.3.1. A területen vadászati tevékenységek közül

a) a 79/2004. (V. 4.) FVM rendelet 1. § (1) bekezdés bb) alpontjában meghatározott egyéb apróvadfajok a terület természeti értékeit (különös tekintettel a védett és fokozottan védett madárfajokra) veszélyeztető, károsító állományainak gyérítése,

b) vaddisznó vadászat,

c) továbbá száraz vagy fagyott állapotú tómeder esetében a 79/2004. (V. 4.) FVM rendelet 1. § (1) bekezdés ba) alpontjában meghatározott apróvadfajok vadászata végezhető.

3.1.3.2. A gólyatöcs és a gulipán életfeltételeinek biztosítása érdekében a fehérvízű szikes tavi jelleg megőrzéséről gondoskodni kell.

3.1.3.3. A széki lile visszatelepülésének elősegítése érdekében – a terület teljes területére kiterjedő, a 3.2.2.1. szerinti vízmegőrzés mellett – kopárra legeltetett területeket kell kialakítani a 3.1.1. pontban foglaltak figyelembe vétele mellett.

3.1.3.4. Hörcsög befogása és irtása tilos.

3.1.4. Látogatás

3.1.4.1. A terület az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések megvalósítását nem veszélyeztető módon szabadon látogatható.

3.1.5. Kutatás, vizsgálatok

3.1.5.1. Tízévente legalább egy alkalommal el kell végezni a terület Általános Nemzeti Élőhely-osztályozási Rendszer alapú élőhely-térképezését és a védett növényfajok ponttérképezését.

3.1.5.2. Az igazgatóság az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések elérése érdekében gondoskodik a természetvédelmi kezelés szempontjából kulcsfontosságú élőlénycsoportok és fajok állományának folyamatos felméréséről és dokumentálásáról.

3.1.6. Terület- és földhasználat

3.1.6.1. Technikai sporttevékenység nem végezhető a területen.

TERVEZET

- 3.1.6.2. Út létesítése tilos.
- 3.1.6.3. A terület kaszálóként való hasznosítása nem megengedett.
- 3.1.6.4. A területen csak őshonos vadfaj tartható fenn a természetes élőhely eltartóképességét nem meghaladó állománnyal.
- 3.1.6.5. Amennyiben a 3.1.3.1. pont *a)* és *b)* pontja szerinti vadászati tevékenység társas vadászat, a vadászatra jogosult köteles azt az igazgatóságnak és az illetékes természetvédelmi őrnök legalább 48 órával a tervezett időpont előtt bejelenteni.
- 3.1.6.6. Egyéni és társas vadászatok során óvni kell a védett természeti értékeket. A vadászatot és a vadgazdálkodási tevékenységeket úgy kell végrehajtani, hogy természeti érték, élőhely ne károsodjon.
- 3.1.6.7. A vadászat során keletkezett hulladékot (pl. lőszerhüvely) a vadászatra jogosultnak össze kell gyűjtenie és a vadászat befejeztével el kell szállítania a területről.
- 3.1.6.8. Vadföld, vaditató létesítése, mesterséges vadkibocsátás és zárt téri vadtartás, apróvadnevelő és -kibocsátó hely létesítése tilos.
- 3.1.6.9. Természetes növénytársulás állományában szóró nem létesíthető. Meglévő szóró nem tartható fenn ezekben az állományokban.
- 3.1.6.10. Új építmény elhelyezése – az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések megvalósítását elősegítő építményeken kívül – tilos.
- 3.1.6.11. Építési telek kialakítása tilos.
- 3.1.6.12. Szalma- vagy szénakazal elhelyezése tilos.
- 3.1.6.13. Felszín alatti és felszíni vizek mezőgazdasági célra, rekreációs rendeltetésű víztér vízutánpótlása céljából nem vehetők igénybe. A tiltás alól kivételt képeznek az állattartás vízigényét kielégítő, csekély kapacitású kutak.
- 3.1.6.14. Vízvezetésre alkalmas, valamint ilyen célt szolgáló, továbbá víztározási célú vízilétesítmény és horgászto létesítése tilos.
- 3.1.6.15. A területen csak a tájképi értékeket nem veszélyeztető terepi jelzések alakíthatók ki (pl. területhatárok jelzésére). Kialakításukkor természetes anyagok felhasználására kell törekedni.
- 3.1.6.16. Szántó, szőlő- és gyümölcsültetvény, erdő és fásítás nem létesíthető.
- 3.1.6.17. A talajerő-utánpótlást kizárólag a ténylegesen a területen legelő állatok által elhullajtott trágya képezheti.
- 3.1.6.18. Növényvédő szer alkalmazása tilos, kivéve az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok eltávolítása érdekében történő engedélyezett növényvédőszer-használatot. Az említett növényfajok irtása során kizárólag vizekre és vízben élő szervezetekre nem veszélyes minőségű hatóanyagok használhatók.
- 3.1.6.19. Tilos napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés.
- 3.1.6.20. Bányászati tevékenység, anyagkitermelés tilos a területen. Kivételt képez olyan geofizikai mérési módszer alkalmazása, amely nem jár a felszíni talajrétegek bolygatásával.

3.2. Művelési ághoz, illetve földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1. Gyep (rét és legelő) művelési ágú területek kezelése

- 3.2.1.1. Gyepeken gépjárművel közlekedni tilos. A korlátozás nem vonatkozik a jogszerű tevékenységet végző mezőgazdasági gépekre.
- 3.2.1.2. Felülvetés, gypfeltörés, mechanikai jellegű ápolási munkák (fogasolás, tárcsázás, hengerezés) végzése tilos.
- 3.2.1.3. Égő gyepon, amennyiben a tűz nem fenyeget közvetlenül emberéletet, épületet, nagy értékű mezőgazdasági létesítményt vagy több hektáros kiterjedésű erdőterületet, tilos a tűz

TERVEZET

terjedése ellen szántással, tárcsázással, a gyepek felszaggatásával vagy vegyszer kijuttatással védekezni.

3.2.1.4. Dobkaszka használata tilos.

3.2.1.5. Tisztító kaszáláskor – az igazgatóság munkatársa által elvégzett helyszíni kijelölés szerint – az érintett terület 20 %-át kaszálatlanul kell hagyni. Az igazgatóság rendszeresen, de legalább évente tájékoztatja a terület tulajdonosát, használóját a kaszálás rendjéről.

3.2.1.6. A tisztító kaszálást a kaszálandó terület középpontjából indulva vagy a táblaszél mellől, az ott élő állatok zárványterületre szorítását mellőzve kell elvégezni. A kaszálatlanul hagyott foltokat tilos olyan módon fennhagyni, hogy abban idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfaj állománya legyen.

3.2.1.7. Talaj meghajtású rendsodró, rendkezelő használata tilos.

3.2.1.8. Tisztító kaszálás során vadriasztó láncot kell használni.

3.2.1.9. A tisztító kaszálást követő 30 napon belül a levágott növényi anyagot el kell távolítani a területről.

3.2.1.10. Tisztító kaszálást vizes/nedves talajon tilos végezni.

3.2.1.11. A tisztító kaszálás legkorábbi kezdő időpontja szeptember 1.

3.2.1.12. Legeltetés csak szarvasmarhával, juhval, lóval, kecskével történhet. Amennyiben a legeltetésre március 15. és november 30. között, az igazgatósággal egyeztetett módon kerül sor, a legeltetéshez nem szükséges a természetvédelmi hatóság engedélyének beszerzése. December 1. és március 14. között csak a természetvédelmi hatóság engedélyével történhet legeltetés a területen.

3.2.2. Művelés alól kivett területek kezelése

3.2.2.1. A Fülöp-székből tilos vizet elvezetni, kivéve az olyan vízszintszabályozást, amelyre az igazgatósággal előzetesen egyeztetett módon, elrendelt belvízvédekezés során kerül sor, és amely jelentős értékű vagyontárgyat, lakóingatlant vagy emberéletet igazolható hidrológiai okból veszélyeztető belvízi helyzet miatt szükséges.

3.2.2.2. A Gyenes-széki csatorna tómedri szakaszában a vízi növényzet kaszálása, irtása, gyökérzetének eltávolítása (a csatorna betemetési, szakaszolási munkálatai kivételével) tilos.

3.2.2.3. A természetvédelmi kezelési tervet kihirdető jogszabály hatályba lépését követő 1 éven belül a vízügyi hatóságnak a területen áthaladó csatorna vízjogi üzemeltetési engedélyét felül kell vizsgálnia.